

BIJLAGE 4

Toets Flora- en faunawet



Toetsing

Flora- en faunawet voor de bouw

van een stal in Den Ham

buro bakker adviesburo voor ecologie

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET VOOR DE BOUW VAN EEN STAL TE DEN HAM.

in opdracht van:

DHR. R. ABMA

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE
Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643 e-mail. info@burobakker.nl

Projectleiding:
ing. J.R. Offereins

veldwerk en rapportage:
ir. E. A. Groenendaal

Inhoud

| | | |
|-------|--|---|
| 1 | INLEIDING..... | 1 |
| 1.1 | AANLEIDING..... | 1 |
| 1.2 | OPZET..... | 1 |
| 1.3 | DE FLORA- EN FAUNAWET..... | 1 |
| 1.4 | DE VOGELRICHTLIJN..... | 2 |
| 1.5 | DE HABITATRICHTLIJN..... | 2 |
| 1.6 | RODE LIJSTEN..... | 2 |
| 2 | FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE..... | 3 |
| 2.1 | TERREINKARAKTERISTIEK..... | 3 |
| 2.2 | FLORA EN VEGETATIE..... | 3 |
| 2.3 | FAUNA..... | 3 |
| 2.3.1 | Vogels..... | 4 |
| 2.3.2 | Zoogdieren..... | 4 |
| 2.3.3 | Amfibieën en vissen..... | 4 |
| 2.3.4 | Overige fauna..... | 4 |
| 3 | CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET..... | 5 |
| 3.1 | SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN..... | 5 |
| 3.2 | GEVOLGEN VAN DE INGREEP..... | 5 |
| 3.3 | MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN..... | 5 |
| 3.4 | CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES..... | 5 |

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Sietse Veldstraweg is eigenaar R. Abma voornemens een stal te bouwen op een landbouwperceel. Voorafgaand aan de geplande werkzaamheden dient een natuurtoets in het kader van de Flora- en faunawet te worden uitgevoerd. Deze zal worden uitgevoerd door middel van een zogenaamde quickscan.

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd op basis van een veldbezoek, eventuele bestaande gegevens en ecologisch inzicht te rapporteren over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten in het onderzoeksgebied. Het betreft soorten die beschermd worden op basis van de Flora- en faunawet, de Habitatrictlijn en de Vogelrichtlijn.

Op 12 juli 2006 is het terrein hiervoor bezocht. Daarbij is gelet op beschermde planten en is op basis van waarneming, sporenonderzoek en de terreinkarakteristiek een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen van beschermde fauna.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet (2002) is een groot aantal planten- en diersoorten beschermd. Voor het realiseren van de geplande maatregelen zijn de volgende wetsartikelen relevant:

Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van alle in het wild voorkomende planten en dieren minimaal is.

Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats verwijderen van beschermde inheemse planten.

Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.

Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.

Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.

Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen. Tevens wordt voorzien in de mogelijkheid via een algemene maatregel van bestuur vrijstellingen te verlenen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

Categorie 1: Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Categorie 2: Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.

Categorie 3: Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels: Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3).

1.4 DE VOGELRICHTLIJN

De Europese Vogelrichtlijn is verwerkt in de Flora- en faunawet. Dientengevolge zijn vrijwel alle vogelsoorten beschermd. Aanvragen of verlenen van ontheffingen is niet mogelijk. In de praktijk betekent dit overigens dat het vooral de broedtijd is die te allen tijde dient te worden ontzien.

In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen, de locatie waar de geplande werkzaamheden zijn is niet gelegen in de buurt van een Vogelrichtlijngebied.

1.5 DE HABITATRICHTLIJN

De Europese Habitatrichtlijn is eveneens verwerkt in de Flora- en faunawet. In bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn soorten opgenomen die strikt dienen te worden beschermd. Dit is slechts een deel van de soorten die beschermd is in het kader van de Flora- en faunawet. Deze categorie soorten heeft een (veel) strenger beschermingsregime dan de overige beschermde soorten.

In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen, het onderzoeksgebied grenst niet aan een Habitatrichtlijngebied.

1.6 RODE LIJSTEN

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Dat wil echter niet altijd zeggen dat ze ook worden beschermd. Dat geldt zeker voor de flora. In dit rapport is aangegeven of gevonden soorten op een Rode lijst staan.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de Sietse Veldstraweg nr. 10 in Den Ham. Het onderzoeksterrein is open, kaal en ligt midden in een landbouwgebied. Aan de rand van het onderzoeksgebied staan enkele bomen en struiken. Open water is niet aanwezig, alleen een sloot. Op het betreffende perceel waar de stal zal worden gebouwd staan enkele struiken die zullen worden gekapt. Echter met Landschapsbeheer Groningen is overlegd en er zal een nieuwe karakteristieke aanplant plaatsvinden met iepen die oorspronkelijk in dit type landschap thuishoren.



Figuur 1: Een impressie van het onderzoeksgebied

2.2 FLORA EN VEGETATIE

| <i>Grasland</i> |
|-----------------|
| Ruwbeemdgras |
| Engels raaigras |
| Akkerdistel |
| Melganzevoet |

Tabel 1: Waargenomen plantensoorten.

De vegetatie op de onderzoekslocatie is karakteristiek voor intensief gebruikt grasland. De vegetatie op het terrein is vrij soortenarm en beschermde soorten of soorten van de Rode lijst werden niet aangetroffen. Alle op het onderzoeksterrein voorkomende planten zijn algemeen tot zeer algemeen en duiden op voedselrijke omstandigheden.

2.3 FAUNA

Het terrein is relatief klein en ligt dicht bij bestaande bebouwing. Daardoor zal een beperkt aantal dieren van het onderzoeksgebied gebruik maken. Een aantal algemene, beschermde soorten komt (waarschijnlijk) wel voor op het terrein. Deze worden hieronder per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Het veldbezoek vond plaats buiten de broedtijd. Tijdens het veldbezoek werd een klein aantal vogels waargenomen waaronder Witte kwikstaart en Boerenwaluw. Het grasland wordt te intensief gebruikt om als broedgelegenheid te dienen. Broedgelegenheid voor zangvogels is wel aanwezig in de struiken aan de rand van het onderzoeksgebied.

2.3.2 ZOOGDIEREN

Er werden geen sporen van zoogdieren aangetroffen in het onderzoeksgebied. Biotoop is aanwezig voor een paar muizensoorten zoals de algemene soorten Bosmuis en Veldmuis. Verder is biotoop aanwezig voor Egel en Mol maar er werden geen sporen en/of verblijfplaatsen gevonden. In de omgeving kan de Haas voorkomen, maar deze werd niet waargenomen tijdens het veldbezoek.

2.3.3 AMFIBIEËN EN VISSSEN

Er werden tijdens het veldbezoek geen amfibieën aangetroffen. Open water is in het onderzoeksgebied niet aanwezig, wel een enkele sloot met een vegetatie van een zeer voedselrijk milieu. Daarin kunnen groene kikkers (groene kikker complex) voorkomen. Deze sloot zal echter behouden blijven. Wel kunnen vanuit deze sloot Bruine kikkers en Kleine watersalamanders het gebied in trekken om er te overwinteren.

2.3.4 OVERIGE FAUNA

Gezien de aard van het gebied en de daar aanwezige biotopen, kan gesteld worden dat andere beschermde dieren, zoals bepaalde vlinders en libellen, niet op het terrein voorkomen.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen beschermde soorten het beschermingsregime aan. Voor soorten uit de eerste categorie geldt een algehele vrijstelling. Voor de soorten uit de tweede en derde categorie dient over het algemeen ontheffing te worden aangevraagd. In § 3.4 wordt dit nader uitgewerkt.

| Soortgroep | Soort | Type Waarneming | Cat.1 | Cat.2 | Cat.3 |
|------------|---|-----------------|-------|-------|-------|
| Amfibieën | Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>) | A | X | | |
| | Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>) | A | X | | |
| Zoogdieren | Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>) | A | X | | |
| | Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) | A | X | | |
| Vogels | Alle soorten | A | | | X |

Tabel 2: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde flora en fauna. Type waarneming: A=waarschijnlijk aanwezig, B=sporen/holen/nesten aanwezig, C=zichtwaarneming. Categorie 1=algemene maar beschermde soorten, Categorie 2=overige soorten, Categorie 3=strikt beschermde soorten (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Door de geplande ingrepen kunnen kleine zoogdieren een (klein) gedeelte van hun foeraergegebied kwijtraken; echter de 'gunstige staat van instandhouding' is niet in het geding en hoeft niet te worden gecompenseerd. Het valt niet uit te sluiten dat er verblijfplaatsen zullen worden verstoord. Indien werkzaamheden plaats vinden in het broedseizoen kunnen broedvogels worden verstoord.

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Er dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen dat loopt van half maart tot en met juli. Bouwwerkzaamheden die voor half maart beginnen kunnen tijdens het broedseizoen gewoon doorlopen. Broedvogels krijgen dan de gelegenheid uit te wijken naar rustiger oorden.

Indien er struiken worden gekapt en worden weggehaald zullen deze worden gecompenseerd door aanplant van een nieuwe haag van iepen in overleg met Landschapsbeheer Groningen.

Na uitvoering van de werkzaamheden kan het terrein voor veel zoogdieren en vogelsoorten aantrekkelijker worden als er nestkasten worden opgehangen en groenvoorzieningen met inheemse plantensoorten worden aangelegd. Voor diverse diersoorten zijn kunstmatige verblijfplaatsen (vleermuiskasten, egelverblijven etc.) in de handel, zie bv. www.waveka.nl. Deze aanbevelingen zijn geen verplichtingen inzake de Flora- en faunawet, wel kan met landschapsbeheer Groningen overlegd worden om het landschap aantrekkelijker te maken voor soorten.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Er dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels dat loopt van half maart tot en met juli. In deze periode mogen geen bomen worden gekapt of werkzaamheden worden aangevangen. Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen om plaats vinden zijn er geen conflicten met de Flora en faunawet.

juli 2006

Met dank aan dhr. Abma voor de plezierige samenwerking.

Vormgeving:
Joop Striker, Assen

Foto's:
E. A. Groenendaal, Wageningen